

**สำรวจความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**

**Need for Further Study Master of Law Program
Faculty of Law, Ubon Ratchathani University**

ปรีวัฒน์ จันทรทรง¹

Phariwat Junsong²

มณฑิรา เตียประเสริฐ แก้วตา³

Montira Theaprasert Kaewta⁴

นิตต์อลิน ภูริชอุดมอังกูร⁵

Nitalin Phurichudomaunkoon⁶

บทคัดย่อ

การศึกษาความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จากนักศึกษาสาขานิติศาสตร์ ที่ศึกษาในชั้นปีสุดท้ายและมีแนวโน้มที่จะสำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 129 คน เพื่อนำไปวางแผนเปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตในอนาคต โดยการสำรวจข้อมูลด้านเพศ อายุ ชั้นปี สาขาที่สนใจ การสนับสนุน รูปแบบการวางแผนศึกษาต่อ ช่วงเวลาที่สะดวกในการศึกษาต่อ ภาษาที่ถนัด แผนการศึกษา แหล่งทุน ปัจจัยที่ทำให้สนใจ

¹เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ส่วนงานวิจัย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, E-mail: phariwat@hotmail.com

²General Administration Officer, Research Section, Faculty of Law, Ubonratchathani University

³อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, E-mail: p27t04@hotmail.com

⁴Lecturer, Faculty of Law, Ubonratchathani University

⁵เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, E-mail: nitalin.p@gmail.com

⁶General Administration Officer, School of Law, University of Phayao

ศึกษาต่อ รวมถึงช่องทางการติดตามข่าวสาร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจประเภทตัวเลือก สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ และฐานนิยม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้ศึกษาต่อ โดยสนใจสาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม ซึ่งใกล้เคียงกับความสนใจสาขากฎหมายมหาชน รองลงมาให้ความสนใจสาขากฎหมายระหว่างประเทศ ส่วนใหญ่สะดวกในช่วงวันหยุดราชการ ซึ่งไม่มีปัญหาเรื่องค่าลงทะเบียน ด้านแผนการเรียนจำนวน 113 คน เลือกแผน ก วิทยานิพนธ์ เพื่อเหตุผลการประกอบอาชีพทางราชการและสถาบันการศึกษา ในบทความฉบับนี้จึงเสนอแนะให้คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วางแผนเปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตตามความต้องการต่อไป

คำสำคัญ: ความต้องการ, ศึกษาต่อ, นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Abstract

The purpose of this study was to find out students' need for study in Master of Law Program, Faculty of Law, Ubon Ratchathani University. Finding would be used for preparation of Master of Law Program. Participants were 129 law students who were studying in the last year and would graduate in academic year 2016. Research instrument was questionnaire. The questionnaire consisted of sex, age, interested field, supporter, study plan, comfortable time for study, fluent language, plans, scholarship source, study motivation including to channel to follow information. Percentage and Mode were used for data analysis.

The finding indicated that most participants were supported by family for study. The interested fields were Criminal and Justice Law which was similar to Public Law and International Law. The comfortable

time for study was weekend (Saturday-Sunday). Most participants did not have any problems with tuition fee. 113 participants chose Plan Kor because of preparation to work in government official and educational institution. The finding was probably used for preparing Master of Law Program, Faculty of Law, Ubon Ratchathani University.

Keywords: Need, Further Study, Master of Law Program, Ubon Ratchathani University

บทนำ

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น จำเป็นต้องพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคใหม่ อย่างไรก็ตามสังคมในยุคปัจจุบันมีความวุ่นวายเกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน อาทิ “ตำรวจปทุมฯ ระดม 2 กองร้อย สกัดกลุ่มผู้ชุมนุมเดินขบวน “We Walk เดินมิตรภาพ” ม.ธรรมศาสตร์ รังสิต-ขอนแก่นระยะทาง 450 กิโลเมตร “รอง ผบช.ภ.1 ชี้” ชัดคำสั่ง คสช. แฉเป็นห่วงความปลอดภัย และกังวลมือที่ 3”⁷ หรือข่าว “นายนิมิตร เทียนอุดม แกนนำพิเพิล โก เน็ตเวิร์ค พร้อมตัวแทนภาคประชาชน 6 เครือข่าย จับมือ คณะรณรงค์เพื่อรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน นำมวลชนเดินขบวนรอบ มช. ทำพระจันทร์ 1 รอบ และประกาศเจตนารมณ์ร่วมออกไปรณรงค์ให้ภาคประชาชนทั่วประเทศร่วมแก้ไขรัฐธรรมนูญ”⁸ หรือข่าว “มีอบราชฎร นัดรวมตัวเดินขบวนที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย 8 พ.ย.นี้ เพื่อไปยื่นจดหมายยืนยัน 3 ข้อเรียกร้องถึงสถาบันฯ”⁹ ตลอดจนข่าว “มีอบราชฎร ประกาศยกระดับชุมนุม เตรียมเดินขบวนจาก “แยกสามย่าน” ไป “สถานทูตเยอรมัน” “วันจันทร์ 26 ต.ค. นี้ เวลา 17.00 น.”¹⁰ เป็นต้น

⁷ไทยรัฐออนไลน์ 20 ม.ค. 2561. <https://www.thairath.co.th/news/crime/1182413>

⁸ไทยรัฐออนไลน์ 15 ต.ค. 2562. <https://www.thairath.co.th/news/politic/1682258>

⁹โพสต์ทูเดย์ 5 พ.ย. 2563. <https://www.posttoday.com/politic/news/637304>

¹⁰ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. 24 ต.ค.63. <https://www.prachachat.net/politics/news-543605>

เมื่อสถานการณ์ความไม่ยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องเร่งผลิตนักกฎหมายออกไปช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับความเสมอภาคในสังคม นักกฎหมายที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนทักษะระดับสูงจะเป็นที่ต้องการอย่างมากในสังคม เห็นได้จากสถิติความต้องการแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา ระหว่างปี 2560-2564¹¹

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงแนวโน้มความต้องการแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ ปี พ.ศ. 2560-2564 ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จากแผนภาพแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงความต้องการแรงงานตามระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปี 2560-2564 พบว่า ความต้องการระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ระดับ 0.94 ล้านคน (เพิ่มขึ้นจากเดิม 8.42 แสนคน เป็น 9.39 แสนคน) แรงงานที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะเป็นแรงงานที่เข้มข้น (Labor Intensive) สถาบันการศึกษาของรัฐควรพัฒนาแรงงานให้มีทักษะที่สูงขึ้น

¹¹สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การศึกษาแนวโน้มความต้องการของแรงงานของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี 2560-2564

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ต้องวางแผนการผลิตบัณฑิตเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีการเปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรีเพียงระดับเดียว และพบว่ามีปัญหาจำนวนนักศึกษาไม่ได้ตามแผนการรับนักศึกษา (ปีการศึกษา 2561 รับเข้าจำนวน 403 คน ปีการศึกษา 2562 รับเข้าจำนวน 389 คน และปีการศึกษา 2563 รับเข้าจำนวน 358 คน¹² สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากสถาบันคู่แข่งที่เพิ่มขึ้นกว่า 90 แห่งทั่วประเทศ (สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2559-2560) เกณฑ์ประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เข้มข้นขึ้น เพื่อลดหย่อนจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีแนวโน้มลดลง จึงได้สำรวจความต้องการศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยเริ่มต้นจากกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ที่จะสำเร็จการศึกษา รวมถึงศิษย์เก่า ซึ่งจะนำข้อมูลไปวางแผนและร่างหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและผลิตมหาบัณฑิตป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงานด้านวิชาชีพนักกฎหมายเพื่อไปพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
2. เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานเชิงประจักษ์ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร คณะนิติศาสตร์ในการนำไปวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่จะเปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

สมมติฐาน

ความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ของนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาและนักศึกษาที่เป็นศิษย์เก่า มีความแตกต่างกัน

¹²งานทะเบียนนักศึกษา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี แบ่งเป็นตัวแปรต้น 2 ปัจจัย คือ ข้อมูลส่วนตัว และ ข้อมูลส่วนหลักสูตร ซึ่งได้กรอบแนวคิดเป็นแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร จำนวน 221 คน ประกอบด้วย นักศึกษา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2559 จำนวน 158 คน

นักศึกษาเรียนเกินหลักสูตรที่มีแนวโน้มสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน 51 คน

ศิษย์เก่า หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี จำนวน 12 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

เก็บข้อมูลโดยวิธีสำมะโน (Census) จากประชากรทั้งหมด เก็บข้อมูล
ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2559 บริเวณอาคารคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี ซึ่งได้รับข้อมูลกลับคืน จำนวนทั้งสิ้น 129 ชุด

3. เครื่องมือ

เครื่องมือใช้แบบสำรวจความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีสาระที่ต้องการและสนใจศึกษา
จำนวน 13 ประเด็น ดังนี้

3.1 เพศ แบ่งเป็น 2 ตัวเลือก ประกอบด้วย ชาย และหญิง

3.2 อายุ แบ่งเป็น 5 ตัวเลือก ประกอบด้วย อายุ 21 ปี, อายุ 22 ปี, อายุ 23
ปี, อายุ 24 ปี และอายุ 25 ปีขึ้นไป

3.3 นักศึกษาชั้นปี เป็นตัวเลือกให้ผู้ตอบแบบสำรวจระบุตัวเลข ในกรณีเป็น
นักศึกษาเกินหลักสูตรจะให้ระบุจำนวนปีที่เรียนมาแล้ว เช่น ปี 5, ปี 6 เป็นต้น

3.4 สาขากฎหมายที่สนใจ แบ่งเป็น 5 ตัวเลือก ประกอบด้วย กฎหมาย
มหาชน, กฎหมายนิติพัฒนบูรณาการศาสตร์, กฎหมายระหว่างประเทศ, กฎหมาย
อาญาและกระบวนการยุติธรรม และกฎหมายเอกชนและเศรษฐกิจ

3.5 การสนับสนุนของครอบครัว แบ่งเป็น 2 ตัวเลือก ประกอบด้วย สนับสนุน
และไม่สนับสนุน

3.6 รูปแบบการวางแผนเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี แบ่งเป็น 4
ตัวเลือก ประกอบด้วย การวางแผนว่าจะศึกษาต่อเพื่อรับราชการหรือเป็นอาจารย์
ในสถาบันการศึกษา, วางแผนว่าจะศึกษาต่อเพื่อเพิ่มโอกาสการทำงานภายในหรือ

ต่างประเทศ, วางแผนว่าจะศึกษาต่อเพื่อต่อยอดความรู้และประสบการณ์ให้มากขึ้น และวางแผนจะทำงานก่อน

3.7 ความสนใจที่จะศึกษาต่อ หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต แบ่งเป็น 3 ตัวเลือก ประกอบด้วย สนใจ, รอตัดสินใจอีกครั้ง และไม่สนใจ

3.8 ช่วงเวลาที่สะดวกในการศึกษาต่อ หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต แบ่งเป็น 4 ตัวเลือก ประกอบด้วย ช่วงวันปกติ วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เต็มเวลา, ช่วงวันหยุด วันเสาร์ถึงวันอาทิตย์ เต็มเวลา, ช่วงวันปกติ วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ หลังเวลา 16.30 น. และสะดวกทุกช่วงเวลาที่กำหนด

3.9 ความถนัดของภาษา แบ่งเป็น 3 ตัวเลือก ประกอบด้วย หลักสูตร ภาษาไทย, หลักสูตรภาษาอังกฤษ และได้ทั้งสองภาษา

3.10 แผนการศึกษา หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต แบ่งเป็น 2 ตัวเลือก ประกอบด้วย แผน ก ทำวิทยานิพนธ์ (Thesis) และ แผน ข ทำสารนิพนธ์ (Independent Study)

3.11 แหล่งทุนที่ใช้ในการศึกษาต่อ แบ่งเป็น 3 ตัวเลือก ประกอบด้วย ทุนจากต้นสังกัด, กู้ยืมสถาบันการเงิน และทุนส่วนตัว

3.12 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต แบ่งเป็น 8 ตัวเลือก โดยกำหนดให้สามารถระบุตัวเลข 3 ลำดับ คือ 1 มีผลมากที่สุด, 2 มีผลรองลงมา, 3 มีผลบ้าง ประกอบด้วย การสร้างชื่อเสียงและการสร้างผลงานความภาคภูมิใจที่นักศึกษาเคยทำไว้, คุณภาพของหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน, เห็นถึงความสำคัญของการประกอบวิชาชีพทางด้านกฎหมาย, ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ, ความต้องการของตลาดแรงงาน, อยู่ใกล้ภูมิลำเนา, ความต้องการส่วนตัว และอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่มีให้เลือก

3.13 ช่องทางการติดตามข่าวสารความคืบหน้า เช่น แจ้งข่าวทาง E-mail Address หมายเลขโทรศัพท์ เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการพรรณนารายละเอียดเกี่ยวกับสาเหตุการตัดสินใจ โดยหาอัตราร้อยละ (Percentage) และหาฐานนิยม (Mode)

ผลการวิจัย

การศึกษาสำรวจความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งมี 13 ประเด็นสำรวจ โดยมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 129 คน ทำการเก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2559 ผู้สำรวจได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา และแปลความหมายตามลำดับของแต่ละประเด็น รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	50	38.76
หญิง	79	61.24
2. อายุ		
21 ปี	123	95.35
22 ปี	0	0.00
23 ปี	0	0.00
24 ปี	2	1.55
25 ปีขึ้นไป	4	3.10

	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับชั้นปี		
ชั้นปีที่ 4	114	88.38
เกินหลักสูตรปีที่ 1	13	10.07
เกินหลักสูตรปีที่ 2	2	1.55
4. รูปแบบการวางแผนเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี		
วางแผนศึกษาต่อ	125	96.90
วางแผนทำงานก่อน	4	3.10
5. การสนับสนุนของครอบครัว		
สนับสนุน	118	91.47
ไม่สนับสนุน	11	8.53
6. แหล่งสนับสนุนงบประมาณ		
รับทุนศึกษาต่อจากต้นสังกัด	24	18.60
กู้ยืมสถาบันการเงิน	36	27.90
ทุนส่วนตัว	67	51.95
ทุกช่องทาง	2	1.55
7. ระดับความสนใจศึกษาต่อ หากเปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต		
สนใจ	75	58.15
รอตัดสินใจอีกครั้ง	51	39.53
ไม่สนใจ	3	2.32
8. สาขาที่สนใจศึกษาต่อ (ตอบได้มากกว่า 1)		
กฎหมายมหาชน	36	25.00
กฎหมายนิติพัฒนบูรณาการศาสตร์	2	1.39
กฎหมายระหว่างประเทศ	39	27.08
กฎหมายเอกชนและเศรษฐกิจ	43	29.86
กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม	24	16.67
9. ความถนัดของแผนการเรียน		
แผน ก. (วิทยานิพนธ์)	113	87.60
แผน ข. (ค้นคว้าอิสระ)	16	12.40
10. ความถนัดทางด้านภาษา		
ภาษาไทย	52	40.31
ภาษาอังกฤษ	12	9.30
ถนัดทั้งสองภาษา	65	50.39

	จำนวน	ร้อยละ
11. ช่วงเวลาที่สะดวกในการเข้าศึกษาต่อ		
วันปกติ เต็มเวลา	23	17.83
วันหยุด เต็มเวลา	58	44.97
วันปกติ ช่วงเย็น	20	15.50
เวลาใดก็ได้	28	21.70
12. การติดตามข่าวสารความคืบหน้า		
ต้องการให้ส่งข้อมูลข่าวสาร	48	37.21
ไม่ต้องการ	81	62.79

1. ข้อมูลด้านเพศของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านเพศของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 129 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 61.24 นอกนั้นเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 38.76 เปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย เป็น 3:2

2. ข้อมูลด้านอายุของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านอายุของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 129 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปี มีจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 95.35 รองลงมา อายุ 25 ปีขึ้นไป มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10 และอายุ 24 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.55 ซึ่งไม่มีผู้ตอบแบบสำรวจที่มีอายุระหว่างปี 22-23 ปี

3. ข้อมูลด้านชั้นปีของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านชั้นปีของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 129 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ เรียนชั้นปีที่ 4 มีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 88.38 รองลงมาเป็น

นักศึกษาเรียนเกินหลักสูตร มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.07 และเป็นศิษย์เก่า มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.55

4. ข้อมูลด้านการวางแผนเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านการวางแผนศึกษาต่อเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 129 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่วางแผนว่าจะศึกษาต่อ มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 96.90 ที่เหลือจะขอทำงานเพื่อเก็บเกี่ยวประสบการณ์ก่อน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.10

5. ข้อมูลด้านการสนับสนุนการศึกษาต่อของครอบครัวของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านการสนับสนุนให้ศึกษาต่อของครอบครัวของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 129 คน พบว่า ส่วนใหญ่ครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามจะสนับสนุนให้ศึกษาต่อ มีจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 91.47 นอกนั้นไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.53

6. ข้อมูลด้านแหล่งทุนที่ใช้ในการศึกษาต่อของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านแหล่งทุนที่ใช้ในการศึกษาต่อของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 129 คน พบว่า ส่วนใหญ่จะใช้ทุนส่วนตัวในการศึกษาต่อ มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 51.95 รองลงมาจะกู้ยืมสถาบันการเงิน มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 ในส่วนของการขอทุนศึกษาต่อจากหน่วยงานต้นสังกัด มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 และมีจำนวนสองคนที่ระบุว่าจะหาทุกช่องทางให้มีเงินมาศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 1.55

7. ข้อมูลด้านความสนใจที่จะเข้าศึกษาต่อของผู้ตอบแบบสำรวจ หากเปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ประเด็นด้านความสนใจที่จะศึกษาต่อ หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 129 คน พบว่าส่วนใหญ่สนใจที่จะศึกษาต่อ หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 58.15 รองลงมาว่าจะตัดสินใจอีกครั้ง มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 โดยมีเพียง 3 คน ที่ไม่สนใจแม้ว่าจะเปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 2.32

8. ข้อมูลด้านสาขากฎหมายที่สนใจของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านสาขากฎหมายที่สนใจของผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 129 คน ซึ่งแต่ละท่านให้ความสนใจได้มากกว่า 1 สาขา พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสนใจในสาขากฎหมายเอกชนและเศรษฐกิจ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 29.86 รองลงมาเป็นสาขากฎหมายระหว่างประเทศ มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 27.08 ซึ่งใกล้เคียงกับสาขากฎหมายมหาชน มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 บางส่วนสนใจเลือกสาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และน้อยที่สุดคือสาขานิติพัฒนบูรณาการศาสตร์ มีจำนวนเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.39

9. ข้อมูลด้านแผนการศึกษาของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านแผนการศึกษา หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 129 คน พบว่า ส่วนใหญ่เลือกหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต แผน ก ทำวิทยานิพนธ์ (Thesis) มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 87.60 นอกนั้นเลือกหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต แผน ข สารนิพนธ์ (Independent Study) มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40

10. ข้อมูลด้านความถนัดของภาษาของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านความถนัดของภาษาของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 129 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีความถนัดในหลักสูตรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 50.39 รองลงมามีความถนัดในหลักสูตรภาษาไทย มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.31 และมีความถนัดในหลักสูตรภาษาอังกฤษ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30

11. ข้อมูลด้านเวลาที่สะดวกในการเข้าศึกษาของผู้ตอบแบบสำรวจ

ประเด็นด้านช่วงเวลาที่สะดวกในการศึกษาต่อ หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 129 คน พบว่า ส่วนใหญ่สนใจที่จะสะดวกวันหยุดราชการ วันเสาร์ถึงวันอาทิตย์ มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 44.97 รองลงมาสะดวกทุกช่วงที่กำหนด มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70 ซึ่งใกล้เคียงกับความสะดวกในวันปกติ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เต็มเวลา มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 17.83 และวันปกติ ช่วงเวลาหลัง 16.30 น. มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50

12. ข้อมูลด้านช่องทางการติดตามข่าวสารความคืบหน้า หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

ประเด็นด้านการแจ้งช่องทางการติดตามข่าวสารความคืบหน้า หากคณะนิติศาสตร์ เปิดหลักสูตร นิติศาสตร มหาบัณฑิต ของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 129 คน อยากทราบความคืบหน้าข่าวสารโดยประสงค์ให้ส่งข้อมูลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail Address) จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 37.21 นอกนั้นไม่แจ้งความประสงค์ให้ติดต่อกลับ คิดเป็นร้อยละ 62.79

หลังจากการสำรวจการความต้องการศึกษาต่อแล้ว ได้มีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สำหรับเฉพาะผู้ที่

วางแผนไว้ว่าจะศึกษาต่อตาม ข้อ 4 โดยให้แต่ละท่านเรียงลำดับปัจจัยที่มีผลมากที่สุดจำนวน 3 ลำดับ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ปัจจัยที่มีส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง
สถาบันมีชื่อเสียง ได้รับรางวัลต่างๆ	10	19	18
งานวิจัย ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์	2	7	0
คุณภาพผู้สอนและหลักสูตรได้มาตรฐาน	29	17	12
อยู่ใกล้ภูมิสำเนา	22	18	22
ความสำคัญของวิชาชีพนักกฎหมาย	39	21	13
ความต้องการของตลาดแรงงาน	15	27	18
ความต้องการส่วนตัว	25	23	15

จากข้อมูลในตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้ที่วางแผนไว้ว่าจะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตาม ข้อ 4 จำนวนทั้งหมด 125 คน ในระดับมากที่สุด ให้ความสำคัญของความ เป็นวิชาชีพนักกฎหมาย มีจำนวน 39 คน รองลงมาในระดับมาก ให้ความสำคัญของ ตลาดแรงงาน มีจำนวน 27 คน และในระดับปานกลาง ให้ความสำคัญไปที่สถาบัน ตั้งอยู่ใกล้ภูมิสำเนาของตนเอง

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจข้างต้น สามารถสรุปผลการสำรวจตาม วัตถุประสงค์ดังนี้

เพศชายมีความสนใจศึกษาต่อคิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งมากกว่าเพศหญิงที่มีความ สนใจที่จะศึกษาต่อเพียงร้อยละ 51 โดยเพศชายมุ่งความสนใจศึกษาไปที่สาขา กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมมากกว่า เนื่องจากได้วางแผนการเข้ารับ ราชการหรือเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ในส่วนเพศหญิงมุ่งความสนใจไปที่สาขา กฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากได้วางแผนในการเพิ่มโอกาสการทำงานตามสถาน

ประกอบการภายในและภายนอกประเทศ อย่างไรก็ตาม ทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ความสนใจเข้าศึกษาต่อ สาขานิติศาสตรมหาบัณฑิต แผน ก ไม่แตกต่างกัน โดยคาดว่าจะ成为ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพที่หลากหลายกว่า ในกรณีที่คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้รับอนุมัติให้เปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตแล้ว ส่วนใหญ่ถนัดเรียนหลักสูตรที่เป็นภาษาไทย ในช่วงวันหยุดราชการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวอย่างเต็มที่ ทำให้ไม่มีปัญหาด้านค่าลงทะเบียน

อย่างไรก็ตาม คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีคู่แข่งที่เปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา หลายแห่ง แต่การสั่งสมชื่อเสียงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 จนถึงปัจจุบัน ทำให้เป็นที่ยอมรับนับถือจากสังคมมาโดยตลอด ประกอบกับมีคณาจารย์มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน และอยู่ระหว่างศึกษาต่อระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน รวมถึงมีอาจารย์ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 5 คน ตลอดจนผลงานวิจัยและทางวิชาการเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการในประเทศและภูมิภาคอาเซียน จึงสามารถเปิดหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) เมื่อวิเคราะห์ถึงโอกาส (Opportunities) แล้วพบว่าเป็นไปได้สูงมากที่จะได้นักศึกษาแรกเข้าจำนวนมากกว่า 50 คน

เมื่อวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (Strengths) แล้วพบว่า ความต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่นั้น เป็นนักศึกษาศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ ซึ่งมีความคุ้นชินกับระบบการเรียนการสอน ความเป็นกันเองกับอาจารย์ภายในคณะ และนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ภูมิลำเนาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้การบริหารจัดการมีความคล่องตัว บุคลากรสายสนับสนุนหลายท่านมีคุณวุฒิระดับปริญญาโท ซึ่งเข้าใจรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาได้ไม่ยากนัก

จึงสรุปได้ว่าความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ยังเป็นที่ต้องการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในปัจจุบัน ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ สร้างโอกาสและความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงานสายวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งนักกฎหมายยังเป็นที่ต้องการของหลายหน่วยงาน¹³ ดังนั้น เมื่อคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรบุคคลและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้นทุนที่เพียงพอให้เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต โดยการสร้างเอกลักษณ์หลักสูตรให้ผลิตมหาบัณฑิตที่ตอบสนองต่อการประกอบวิชาชีพ เขตภูมิภาคเศรษฐกิจ สู่ตลาดแรงงานระหว่างประเทศและอาเซียนอย่างมีคุณภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. นำเสนอข้อมูลความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต และความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตรดังกล่าวให้แก่ผู้บริหารคณะนิติศาสตร์ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สู่การเปิดรับนักศึกษาระดับปริญญาโทในขั้นตอนต่อไป
2. สำรวจความต้องการผู้สนใจศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จากหน่วยงานภาครัฐ เช่น ปลัด นิติกร ตำรวจ ทหาร นักกฎหมาย หน่วยงาน ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย เป็นต้น ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานทางราชการ สถาบันการศึกษา ตลอดจนบริษัทเอกชนที่ร่วมทุนกับต่างประเทศ

¹³สมชาย รัตนเชื้อสกุล. “มธบ. เผยอาชีพนักกม.ติดโซเชียลไม่ตกงาน เตรียมปั้นนักกม.รองรับธุรกิจดิจิทัล” ผู้จัดการออนไลน์. ออนไลน์, สืบค้นจาก 2563<https://mgronline.com/smes/detail/9630000043302> .

เอกสารอ้างอิง

- กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สืบค้นจาก <https://reg.ubu.ac.th/registrar/home.asp>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2561). “หวัดปะทะ ‘We Walk’ เผชิญหน้าตร.ควบคุมฝูงชน สกัดวุ่น! ชัดคำสั่ง คสช.” ไทยรัฐออนไลน์, สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/1182413>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2562). “รมร.แก้รัฐธรรมนูญ”. ไทยรัฐออนไลน์, สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/1682258>
- ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2663). “มีอบราชฎร ยกระดับเดินขบวนไปสถานทูตเยอรมัน 26 ต.ค. นี้”. ประชาชาติธุรกิจ, สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/politics/news-543605>
- ปรีวัฒน์ จันทรทรง. (2559). ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย.
- ปรีวัฒน์ จันทรทรง. (2560). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วารสารศิลปศาสตร์ มทร.ธัญบุรี, 1(2), 39-54.
- โพสทูเดย์. (2563). “มีอบราชฎร” นัดรวมตัว 8 พ.ย. เพื่อเดินขบวนไปยื่นฎีกาต่อในหลวง”. สืบค้นจาก <https://www.posttoday.com/politic/news/637304>
- สมชาย รัตนเชื้อสกุล. (2563). “มธบ. เผยอาชีพนักกม.ติดโผอาชีพไม่ตงงาน เตรียมปั้นนักกม.รองรับธุรกิจดิจิทัล”. ผู้จัดการออนไลน์, สืบค้นจาก <https://mgronline.com/smes/detail/9630000043302>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2559”. สืบค้นจาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). การศึกษาแนวโน้มความต้องการของแรงงานของตลาดแรงงานในประเทศไทย ช่วงปี 2560-2564. ม.ป.ท.

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. (2559). *ประกาศรายชื่อมหาวิทยาลัยของกลุ่มภาครัฐ-กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน-กลุ่มสถาบันราชภัฏ-กลุ่มวิทยาลัยและกลุ่มมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่สามารถสมัครเข้า เป็นนักศึกษาของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. (แผนกทะเบียนนักศึกษาสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย).*